

Vapaa-ajankeskus Parra

Hyvät sukulaiset!

Menneen vuoden toiminta keskittyi sukutapaamisen valmisteluun ja toteuttamiseen, kotisivujen uusimiseen ja yhteydenpitomuotojen mahdollistamiseen sekä sukuseuran esilletuomiseen. Tämä aktiivisuus on vaatinut usean ihmisen pitkäkestoisen panoksen, josta kiitos kaikille.

Erityisesti sukuseuran hallitus haluaa sydämellisesti kiittää Mirja ja Pauli Nevalaa onnistuneesta sukutapaamisesta. Nevalat hoitivat koko perheen voimin kaikki käytännönjärjestelyt tilojen ja pitopalvelun varauksesta aina loppusiivoukseen asti. Ilman heitä emme olisi voineet viettää niin antoisaa päivää Parran majalla. Kiitos!

Monesti on toivottu aikaa seurustella ja tutustua uusiin kauempiinkin sukulaisiinsa. Tänä vuonna se toteutui luonnollisella tavalla. Erityisesti hyvät tilat ja kaunis ympäristö kannustivat vapaampaan ohjelmaan. Iloinen puheensorina täyttikin salit ja pihamaan. Toivottavasti jokainen löysi uusia tuttavuuksia, joita on taas ensi vuonna hauska tulla tapaamaan. Hallitus pyrkii tapaamisissa kuuntelemaan suvun toivomuksia ja toteuttaa niitä mahdollisuuksien mukaan. Sukutapaaminen on oiva paikka esittää ajatuksia ja keskustella yhteisesti jäsenistön tarpeista. Toivottavasti saamme jatkossakin hyviä ajatuksia aktiiviseen toimintaan.

Ensi kesäksi katselemme sopivaa kokoontumispaikkaa Varsinais-Suomesta elokuun loppupuolelle. Alustavasti on ajateltu lauantaita 25.8.2012. Paikka ja teema ovat vielä työn alla. Kaivattuja alueita ovat edelleen muistelot kotiseudulta sekä valokuvat ja muut aarteet, joista kaikki voisivat olla kiinnostuneita. Jos joulusiivouksen touhuissa käteenne osuu aineistoa Metsäpirtistä tai evakkomatkalta, niin älkää toki työntäkö sitä enää piirongin laatikkoon odottamaan seuraavaa joulua, vaan jättäkää se esille odottamaan sopivaa muistelohetkeä ja seuraavaa sukutapaamista. Näin suurella joukolla löytyy varmasti puuttuvia nimiä ja tapahtumia kunkin valokuva-albumeihin sekä täydennystä vajavaisiin tietoihin.

Muisteloiden säilyminen on meistä jokaisesta kiinni. Hyvä olisi nyt haastatella iäkkäitä läheisiään, jotka ovat saaneet elää Metsäpirtissä ja osaavat varmasti karjalaisina kuvata värikkäästi eloa ja tapahtumia siellä. Näppärät nuoret auttavat tavallisesti mielellään ja osaavat saattaa materiaalit, nauhoitukset tai muistiinpanot, säilytettävään muotoon. Tämä olisi myös oiva tilaisuus saada nuorempaa jälkipolvea kiinnostumaan taustoistaan ja tulevaisuudessa kantamaan sukuseuraa.

Hallitus toivoo tapaavansa mahdollisimman monta sukulaista ensi kesänä. Ottakaa toki lapsenne, lapsenlapsenne ja ehkäpä lapsenlapsenlapsennekin mukaan. Hekin saattavat löytää uusia ystäviä, joita on hauska tulla tapaamaan taas seuraavana kesänä.

Hyvää joulunodotusta!

Toivottaa Leni Knutar

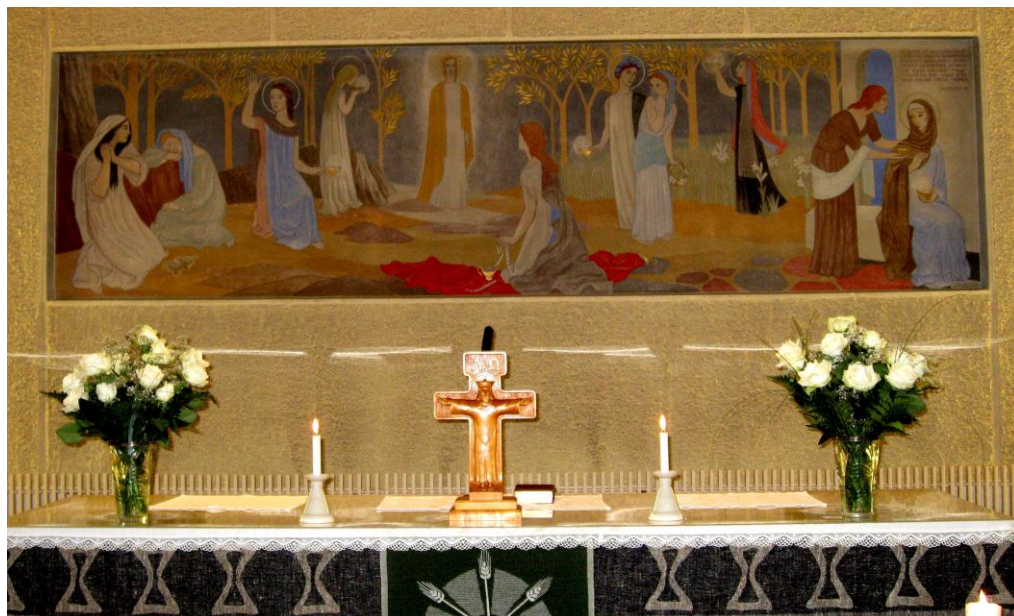
Peltoset tapasivat Teuvalla – Ilmi Pesonen

Teuvalle ei joudu vahingossa, sinne lähdetään varta vasiten. Metsäpirtin Peltosia sinne kerääntyi 2.7. sukutapaamiseen 60 henkeä. Vanhin osallistuja oli liki 90-vuotias ja nuorimpina touhusivat juhlan järjestäjien vunut.

Elma Vähämäen 90-vuotispäiviä juhlittiin 14.11.2011 Kauhajoella

Yhdessäolo alkoi tutustumalla Teuvan kirkkoon pastori Mika Helander opastuksella. Ihastusta herättivät Tove Janssonin alttaritaulu ja Lumivaaran kirkosta pelastetut komeat kattokruunut. Alttarin yläpuolelle maalattuun freskoon Jansson on kuvannut kymmenen neitsyttä lamppuineen.

Seuraavaksi laskettiin kukat Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Sieltä kurvattiin juhlapaikalle, keskustasta 10 km päähän, Vapaa-ajankeskus Parraan. Siellä Pauli Nevala salissa puheenjohtaja Leni Knutar toivotti suvun tervetulleeksi ja kiitti Mirja ja Pauli Nevalaa järjestelyistä. Salin koristelussa oli keihäänheitto vahvasti esillä. Pauli

oli itse valinnut kuvat ilmentämään elinkaarta. Niihin hän oli liittännyt tekstikatkelmia urheilu-urastaan.

Kokous pidettiin sääntöjen mukaisessa järjestyksessä. Sukuseuran puheenjohtajana jatkaa Leni Knutar. Varsinaisiksi hallituksen jäseniksi alkavaksi toimikaudeksi valittiin: Liisa Anttalainen, Topi Mellanen, Aila Müller, Jyrki Peltonen, Pirkko Peltonen ja Taina Saarinen sekä varajäseniksi: Toini Lemmetti ja Matti Vähämäki.

Kokouksen jälkeen Pauli Nevala haastoi joukon tietovisaan. Kysymykset liittyivät niin hänen saavutuksiinsa kuin sukujuhlapaikkaan. Osa vastauksista sisältyi seinillä oleviin teksteihin ja osan hän lipsautteli ystävälliseen tapaansa jutustelun lomassa.

Lounaan aikana pyöri Topi Mellasen valmistama video viime kesänä Metsäpirttiin tehdyltä sukuseuran matkalta. Seuraavaksi oli vuorossa odotettu esiintyminen. Suvun "vävy-poika" Pauli Nevala oli lupautunut kertomaan urheilu-urastaan. Ensin hän kuitenkin halusi jakaa tietovisan palkinnot. Oikeita vastauksia oli kaksi ja arvonnassa päävoiton sai Ilmi Pesonen. Palkinnoksi hän valitsi musiikkikasetin, jonka tekstit ja osa sävellyksistäkin on Pauli Nevalan käsialaa.

Tällä kertaa oli runsaasti tilaisuuksia haastelemiseen ja innokkaasti niihin tartuttiin. Useat ensimmäistä kertaa kokoukseen osallistuneet löysivät nopeasti juttuseuraa. Kouvolaan asti olivat tulleet serkkuset Sirpa Peltola ja Irma Olenius miehensä Eskon kanssa sekä Lahdesta naisten äitien serkku Aino Sundman miehensä Taunun kanssa.

Vaikka suoranaisia lähisukulaisia ei löytynytäkään, niin matka oli heistä pieni, kiinnostava johdanto sukuun. Se sykähdytti. Irma oli kaksi vuotta sitten nähnyt kouvolaalaisessa lehdessä ilmoituksen Peltosten sukukokouksesta ja päättänyt, että heti osallistutaan, kun voidaan. Ensikertalaisina he jäivät kaipaamaan jonkinlaista esittäytymistä, mistä päin maata ja millä tavoin Peltosten sukua kukin juhlaan tullut oli. Hyvä idea, joka kannattaa ottaa huomioon seuraavaa kokousta suunniteltaessa.

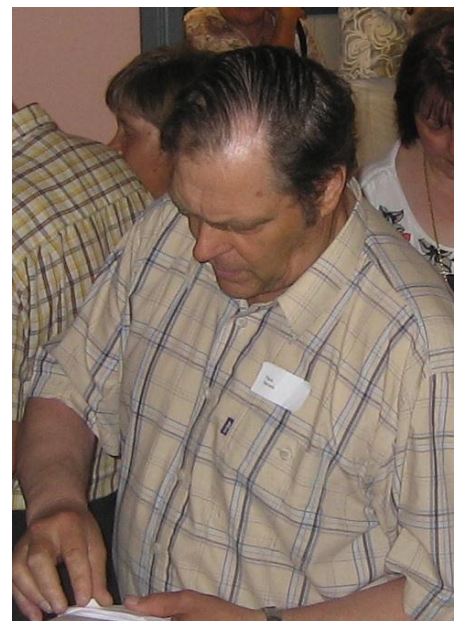
Kotona äiti ei Sirpalle koskaan puhunut Karjalasta. Se oli liian arka asia. Sukulaisilta, varsinkin Irmalta hän on kuullut paljon sukuun liittyviä tarinoita. Aino Sundman haastatti sukutapaamisessa kaikki ikänsä puolesta mahdolliset koulukaverit läpi, mutta ei löytynyt paikalta muita Saaroisten koulua käyneitä.

Seurue jatkoi juhlan jälkeen matkaansa Kauhajoelle. He kävivät hautausmaalla laskemassa kukkia mummojensa haudoilla. Hautakivissä oli uudet nimet, mutta Irma oli selvittänyt etukäteen hautojen sijainnit

Pauli Nevala, keihäsmies Teuvalta

Siinä istuu mies, jonka nimi oli Tokion Olympiakisojen aikaan kaikkien suomalaisten urheilusta innostuneiden huulilla. Jo edellisenä iltana hän touhusi järjestelemässä paikkoja kokouskuuntoon omassa nimikkosalissaan. Välillä vunut käy kertomassa, että suvun nähtäväksi tuotu kultamitali on hyvässä tallessa. Pappa ottaa tarkkaavaisena raportin vastaan.

Mutta tie Pauli Nevala -salin tuolille on ollut sitkeyttä ja päättäväisyyttä vaativa, usein melko kapea ja kivinenkin polku. Hän menetti isänsä 7-vuotiaana. Äidistä tuli viiden lapsen yksinhuoltaja. Asuntona oli isän äidin

torppa. Kun Pauli vanhimpana lapsena pääsi koulusta, hänestä tuli perheen ainoa palkkaa saava. Hän pääsi talolliselle "päivämieheksi". Isäntä oli innostunut urheilusta ja hän kannusti Pauliakin kentälle.

Kutsunnassa Pauli halusi Vaasaan, koska siellä oli maapohjahalli, missä olisi hyvä harjoitella. Pian hänet kuitenkin siirrettiin Vaasasta Helsinkiin Kaartin pataljoonaan. Kun vapaaehtoisia kysyttiin, niin Pauli oli taas valmis lähtemään. Tällä kertaa varusteiksi annettiin verryttelypuku ja sunnuntaikampeet. Hyvältä näytti. Edessä oli kuitenkin melkoinen haaste. Hänet komennettiin Tilkan sairaalan neurologiselle osastolle, missä vartiovuoro kesti kerrallaan vuorokauden. Ikkunoissa oli kalterit ja osaston avainta oli pidettävä tiukasti hallussa, etteivät levottomat potilaat päässeet karkuteille.

Palvelukseen mennessään Pauli painoi 74 kg, mutta pois päästessä vaaka näytti 92 kg. Tilkassa oli vierähtänyt neljä kuukautta ilman harjoittelua. Sitten kerran hän meni Eläintarhan kentälle. Siellä Väinö Kuisma heitteli keihästä noin 70-metrisiä. Pauli alkoi heitellä kentän toiselta laidalta takaisin Kuismalle.

Siitä Kuisma kannusti Paulia osallistumaan 4.6. pidettäviin Marsin kisoihin. Nopeasti lähti Teuvaan kirje, jossa mies pyysi seuraansa, Teuvan Rivakkaa, ilmoittamaan hänet kisaan. Harjoitustauko oli ollut hyväksi. Kisassa Pauli heitti vanhalla koivukeihäällä voittotuloksen 75,75, mikä oli kolme metriä parempi kuin hopeamiehellä, vaikka kisaan osallistuivat maan parhaat heittäjät. Samalla oma ennätys parani 12 metriä. Kaksi kuukautta myöhemmin keihäs lensi Suomen ennätykseen 84,23. Loppu onkin legendaa.

Pauli on pärjännyt hyvin elämänasenteellaan: "Tein aina mitä käskettiin. Joka maksaa, sen komentoa toteltiin". Urheiluun veti oma innostus. Ei se ollut silloin palkka- eikä edes palkkiotyötä. Palkkansa hän on eläkkeelle pääsemiseen asti ansainnut tekemällä joka päivä ihan oikeaa työtä. Työttömyyden aikaan ojaa kaivamalla ja erilaisten vaiheiden jälkeen kunnan liikunta- ja nuorisohjaajana.

Näinä päivinä ei voi sivuuttaa dopingia. Pauli toteaa, että urheilija tekee itse päätöksen käyttääkö vai ei. On tehtävä sopimus, että vastaa myöskin itse seurauksista. Se on henkilökohtainen ratkaisu. Pitäisi olla oikeastaan kaksi sarjaa: käyttäjät ja ei-käyttäjät. Olisi myös aiheellista nollata tulokset viiden vuoden välein.

Pauli toteaa, että kyllä kaikkea kokeiltiin, mistä maailmalla vihjeitä saatiin. Silloin ainoat rajoitukset olivat, että heiton pitää lähteä viivan takaa ja keihään pitää pudota pystyyn. Jos olisi lääkäri opastanut, niin tulokset olisivat varmasti olleet parempia. Rajoitukset tulivat vuonna 1974.

"Kun sen mukaan menee kuin rahkeis on varaa - se on hyvä", Pauli tuumaa aitoon pohjalaiseen tyyliin vaikka äiti olikin "vetten kuljettamia" Ylä-Torniosta. Äidin isä taas on Paulille selvittämätön paikka. Kyllä hän nimen tietää ja päivän, jolloin mies on kuollut ja missä, mutta vaarin kotipaikkaa hän ei vielä tiedä.

Oma lukunsa sekin miten Pauli löysi Mirjansa. Kun klasi helähti, niin Pauli äkkäsi rivakan sulkijan. Hän kiinnostui ja värväsi tutun naisen kutsumaan Mirjan kylään. Sitten Pauli kuin ihan sattumalta poikkesi kylään samaan aikaan. Etenemistä hidasti Mirjan asuminen Isojoella. Mutta kun Pauli sai hankittua ensin moottoripyörän ja sen jälkeen auton, niin se olikin menoa. Paulilla oli koti valmiina ja sitä Mirja 1966 meni emännöimään.

Mirjan juuret ovat Metsäpirtin Saaroisista, Lääväkylästä. Paulin mukaan karjalaisuus ei ole Teuvalla korkeassa kurssissa. Viistoon katsottiin ja kun evakot alkoivat päästä jaloilleen, niin ei sitäkään voinut oikein hyväksyä, kun olivat ulkopuolelta tulleita.

Käytyään Laatokkaa katselemassa, Pauli toteaa, että paljon enemmän menetettiin kuin vain se maa ja mahtavat maisemat. Menetettiin mahdollisuuksia kehittää alueen elämää ja ihmisten kasvaa yhtenäisenä heimona.

Pauli myöntää olevansa jonkinmoinen vastarannan kiiski. Kyllä hän urheilusankaruudesta haaveili. Mutta hänen lähtökohtansa ovat olleet sellaiset, että "kurjaa on - se kun paranoo, niin hyvä vain". Hänellä oli mielessä tieto, että aikanaan hyvä loppuu ja huonosti käy, jos ei ole mitä sitten tekee. Mutta kouluttautuminen liikunta- ja nuoriso-ohjaajaksi takasi elämän edellytykset myös sankaruuden jälkeen. Ei hän halunnut patsasta, mutta maailman suurin keihäs, 26 m, se seisoo Parran uimalammen toisella rannalla ja siitä Pauli on selvästi ylpeä.

METSÄPIRTTI-MUSEO NETTIIN?

Pirttiläisten keskuudessa on vuosia keskusteltu omasta museosta. Tähän mennessä on saatu aikaan Mynämäen kirjastossa sijaitseva Metsäpirtti huone, johon on tallennettu lähinnä kirjallista ja kuvallista aineistoa.

Selvitysten jälkeen on ilmeistä, että museohankkeen toteuttamiseen ei ainakaan nyt resursseja löydy. Riittävän aineiston kokoaminenkin saattaisi olla vaikeaa. Talvisodan syttyessä ei mukaan ehditty paljoakaan ottaa. Mitä perheillä on vielä tallessa, on varmasti noussut sellaiseen arvoon, että esineistä tai teksteistä ei haluta luopua.

Metsäpirtti-järjestöt toimikunnan kokouksessa 22.10.2011 heräsi ajatus nettiin tallennettavasta museosta. Siispä alla mainitut henkilöt ottavat vastaan tietoja kuvattavista esineistä. Kuvat selostuksineen tallennetaan aikanaan virtuaaliseen Metsäpirtti-museoon, jossa ne ovat sitten kaikkien katsottavissa.

Jos varastoista löytyy suuria esineitä kuten maatalouskoneita tai huonekaluja, joista haluatte luopua, niin Mietoisissa asuva Markku Lemmetti ja Kauhajoella asuva Martti Peltonen ovat valmiita sijoittamaan ne tiloihinsa. Kiinnostavia ovat myös metsäpirttiläisen mallin mukaan tehdyt esineet. Toimikunnan mielestä on tärkeää, ettei vielä tallessa olevia esineitä tuhota vaan ne saadaan säilytettyä muistona pirttiläisten juurista.

Pyydämme myöskin tietoja museoihin tai muihin tiloihin talletetuista pirttiläisistä esineistä, jotta myös ne saadaan kuvattua tulevaan netti-museoon.

Markku Lemmetti
markku.lemmetti@dnainternet.net
p. 050 511 9720

Martti Peltonen
p. 06-232 1281 tai 040 062 1970

Ilmi Pesonen
ilmi.pesonen@welho.com
p. 040 730 6166

Jäsenmaksu toukokuu 2011– huhtikuu 2012

Sukukokouksessa 2.7.2011 ei vahvistettu 2011-2012 jäsenmaksua. Hallitus päätti 2.7.2011 järjestäytymiskokouksessaan pitää jäsenmaksun edelleen 10 eurossa. Sukuseuran uusi tilikausi alkaa aina toukokuun alusta, joten keräämme nyt jäsenmaksut kaudelle toukokuu 2011 – huhtikuu 2012.

Merkitse viestiosaan koko nimesi ja osoitteesi sekä mahdollinen sähköpostiosoite, jotta osaamme kohdistaa maksun oikeaan henkilöön. Jos maksat useamman jäsenmaksun kerralla, merkitse kaikkien nimet ja osoitteet viestiosaa.

Kaikissa jäsenasioissa voit ottaa yhteyttä jäsenrekisterin hoitajaan:

Pirkko Peltonen, Silkkitie 1 C 41, 01300 Vantaa

puhelin 040 521 1417 tai (09) 857 4617

sähköposti pirkko.peltonen(at)fimnet.fi

IBAN	Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer		BIC	
FI53 4355 1220 0373 20			HELSFIHH	
Saaja Mottagare	Metsäpirtin Peltosten sukuseura ry		Jäsenmaksu 2011-2012	
Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress				
TILISIIRTO. GIRERING	Allekirjoitus Underskrift		Viitenumero Ref. nr	
Tilitä nro Från konto nr			Eräpäivä Förfallodag	31.12.2011
			Euro	

Hallituksen uudet jäsenet esittäytyvät

Topi Mellanen, hallituksen jäsen

Kievarintie 3 as 3, 21420 Lieto, puh. 0400 702 702

sähköposti topimellanen(at)gmail.com

Synnyin 1959 Raumalla ja asuin siellä ensimmäiset 25 vuotta. Muutin 1984 työn takia Turkuun, jossa olen toiminut sekä asentajana, että yrittäjänä kylmäalalla. Laskettelu, moottoripyöräily ja valokuvaus ovat rakkaimpia harrastuksiani, mutta mennyt aika ja esi-isien elämä kiehtoo myös mieltäni.

Isäni kertoi paljon omasta kotipaikastaan Johanneksen Huunon saarella ja se tulikin melko tutuksi sekä tarinoiden että käyntien johdosta. Peltosten sukuun liityn äitini äidin kautta, mutta koska suvun historia ja kotipaikka Metsäpirtissä on jäänyt minulle vieraaksi, niin nyt on tullut aika ottaa niistä selvää.

Ensimmäinen Metsäpirtin matkani toteutui hikisenä heinäkuun viikonloppuna kesällä 2010, mutta kuumuudesta huolimatta se oli hieno kokemus.

Sukuhaara: Anna Saara, Martti, Antti, Martti, Aatami, Pekka (ja Tahvo), Paavo

Matti Vähämäki, hallituksen varajäsen

Pohjois-Viinikkalantie 13, 01740 Vantaa, puh. 040 525 3894

sähköposti matti.vahamaki(at)sanoma.fi

Olen syntynyt 1952 Kauhajoella, kolme lapsisen perheen nuorimpana. Kuulun sukuun äitini Elma Vähämäen kautta. Äitini syntyi Metsäpirtissä 1921 Heikki Hyytiän ja Maria os. Peltonen viidentenä lapsena. Elma täytti juuri 90 vuotta ja asuu Kauhajoella.

Asun Vantaalla ja olen töissä Sanoma-yhtiössä. Minulla on yksi poika.

Sukuhaara: Maria, Juho, Mooses, Aatami, Aatami, Pekka (ja Tahvo), Paavo

Hallituksessa jatkavat:

Leni Knutar, puheenjohtaja

Riissuontie 10 as 4, 31900 Punkalaidun, puh. 045 134 5142

sähköposti leni.knutar(at)elisanet.fi

Sukuhaara: Maria, Martti, Mikko, Tahvo, Mikko, Tahvo (ja Pekka, Matti, Paavo) , Paavo

Jyrki Peltonen, varapuheenjohtaja / hallituksen jäsen

Ahteentie 3 A 19, 26660 Rauma, puh. 050 543 2753

sähköposti jyrki.peltonen(at)akzonobel.com

Sukuhaara: Veikko, Paavo, Martti, Paavo, Paavo, Paavo (ja Pekka, Tahvo), Paavo

Pirkko Peltonen, sukututkimus ja jäsenrekisteri / hallituksen jäsen

Silkkitie 1 C 41, 01300 Vantaa, puh. 040 521 1417 ja (09) 857 4617

sähköposti pirkko.peltonen(at)fimnet.fi

Sukuhaara: Emil, Juho, Martti, Matti, Tahvo (ja Paavo, Matti), Paavo

Aila Müller, rahastonhoitaja / hallituksen jäsen

Kaislakuja 10, 21110 Naantali, puh. 045 3105390

sähköposti amu13(at)luukku.com

Sukuhaara: Sanna Maria, Antti, Antti, Antti, Mikko, Tahvo (ja Pekka, Paavo, Matti), Paavo

Liisa Anttalainen, sihteeri / hallituksen jäsen

Sorolaisenkatu 9 as 75, 21200 Raisio, puh. 050 538 3550

sähköposti liisa.anttalainen(at)gmail.com

Sukuhaara: Maria, Juho, Mooses, Aatami, Aatami, Pekka (ja Tahvo), Paavo

Taina Saarinen, hallituksen jäsen

Jakokuja 12, 21200 Raisio, puh. 045 6757255

sähköposti taina.saarinen(at)saunalahti.fi

Sukuhaara: Anna Saara, Martti, Antti, Martti, Aatami, Pekka (ja Tahvo), Paavo

Toini Lemmetti, hallituksen varajäsen

Pyhän Katariinan tie 10 C 48, 20780 Kaarina, puh. 040 821 7551

Sukuhaara: Eemil, Eeva, Apro, Mikko, Nuutti, Matti (ja Paavo), Paavo

Vuosi Tunisiassa – Matti Laitinen

Kirjoittaja toimi sukuseuran hallituksessa kausina 2008–2009 ja 2009–2010, jälkimmäisenä kautena varapuheenjohtajana.

Muutimme syksyllä 2010 Tunsiaan vaimoni työn vuoksi. Tiesimme muuttavamme diktatuuriin, jota hallitsi presidentti Zinedin Ben Ali ja hänen vaimonsa Leila Trabelsin klaani. Joulukuussa kaikki alkoi muuttua, kun nuori katukauppias teki polttoitsemurhan poliisin hätistettyä hänet kauppapaikaltaan. Maassa alkoi esiintyä protesteja ja mielenosoituksia eri puolilla. Mieltä osoitettiin diktatuuria ja ennekaikkea taloudellisesti toivotonta tilannetta vastaan. Ihmiset eivät koulutuksesta huolimatta saaneet työtä ja

varsinkin nuoret näkivät tulevaisuutensa lohduttomana. Tammikuussa kaikki purkaantui todellisena vallankumouksena ja presidentin oli paettava maasta. Me vietimme nuo jännittävät ja pelottavatkin päivät Karthagon kodissamme. Ilmassa pyöri yötä päivää helikoptereita ja kadulta kuului ammuskelua. Ilman täytti palavista rakennuksista nouseva kitkerä savu. Olin itse mukana rakentamassa naapureitten kanssa katusulkua, jolla yritettiin estää mahdollista ryöstelyä.

Epävarmuutta kesti muutaman päivän ajan, mutta hyvin pian armeija alkoi suojata katuja ja kauppapaikkoja ja elämä palasi jotakuinkin normaaliksi. Yöllä oli kuitenkin voimassa ulkonaliikkumiskielto ja erilaiset huhut saivat aikaan hamstraamista ja muita paniikkireaktioita. Ministereitä vaihdettiin päivittäin ja vanhat vallanpitäjät saivat väistyä.

Nyt vajaa vuosi liikehdinnän alkamisesta maassa on jo pidetty ensimmäiset vapaat vaalit. On valittu 217 päinen komitea laatimaan uutta perustuslakia ja ministereitä vaihdetaan jälleen. Vaalien voittajaksi selvisi islamistinen Ennahda, jonka voittoa monet hyvin maallistuneessa Tunisiassa myös pelkäsivät. Ennahda on kuitenkin kertonut, ettei lähde vaatimaan islamistista lakia maahan ja että se aikoo toimia yhteistyössä muitten puolueitten kanssa. Jonkinlaista Turkin mallia haetaan myös Tunisiaan. Edessä on mielenkiintoiset ajat.

Vallankumouksen myötä myös meidän perheemme elämä on muuttunut. Toinen lapsistamme kävi Tunisiassa koulua koko viime vuoden, mutta päätimme, että täksi vuodeksi hänen oli parasta palata Suomeen ja vanhaan kouluunsa. Nuoren tytön elämä on Tunisiassa rajatumpaa kuin Suomessa eikä täällä tuosta vaan piipahdeta Macissa kavereitten kanssa. Talven muutama ahdistava päivä painoi muutenkin nuoren mieltä. Poikamme vietti keväällä kaksi kuukautta täällä paossa Helsingin putkiremonttia ja sai sen verran opiskeltua, että pääsi Suomessa mieluisaan opiskelupaikkaan.

Tänä syksynä muutimme sitten uuteen kotiin upeaan Sidi Bou Saidin kaupunkiin Tunisin pohjoispuolelle. Karthagon talon kosteus- ja kissaongelmat olivat alkaneet aiheuttaa allergiaongelmia ja niinpä vaihdoimme syyskuussa melkoisella ryminällä meren rannalle Sidiin. Ryminällä tarkoitan amatöörimuuttajia, jotka onnistuivat rikkomaan sekä valtion että omaa omaisuuttamme. Entisen naapurin yli 30 kissaa jäivät taakse ja mukana muutti ainoastaan koira, joka nyt näyttää jo sopeutuneen meri-ilmaan.

Parasta täällä asumisessa on ilmaston lisäksi ollut tutustuminen alueen rikkaaseen historiaan. Karthagossa ja esim. Duggan kaupungissa sisämaassa olemme tutustuneet roomalaisen ja puunilaisen kulttuurin jättämiin jälkiin. Raunioita tuntuu olevan joka paikassa ja esim. Juuri mainittu Dugga, kokonainen roomalaiskaupunki vihreän kukkulan laella, on uskomaton kokemus.

Tunisialaiset ovat ottaneet meidät ystävällisesti vastaan. Vähän väliä joku tulee sanomaan, että olette tervetulleita. Ihmiset ovat kiinnostuneita ulkomaalaisista varsinkin nyt, kun diktatuurin romahdettua heille uskaltaa puhua. Minut on monta kertaa pysäytetty kadulla ja useimmiten epäilty saksalaiseksi. On haluttu tietää mistä tulen ja mitä pidän Tunisiasta. Yhteisenä kielenä on lähes aina ranska, jota täällä suuri osa ihmisistä osaa puhua. Meitä on kutsuttu koteihin couscousia syömään. Näille vierailuille on ollut tunnusomaista lämmin tunnelma. Meille on haluttu myös kertoa millaista elämä diktatuurissa oli.

Palaan keväällä Suomeen, koska virkavapauteni päättyy. Vaimoni jää Tunisiaan vielä ainakin vuodeksi, joten täällä tulee varmasti vierailtua vielä monta kertaa. Suosittelen muillekin vaikkapa lomailua maassa. Kiinnostavaa näkemistä on riittämiin ja maa on tällä hetkellä täysin turvallinen lomakohde.

Tuuli ulvoo ja tunkeutuu vaatteiden läpi. Tiellä tulee vastaan kaksi autoa, Metsäpirtin Vorken rannassa ei näy ketään. Laatokka meri ärjyy mustanpuhuvana, valkoisia irvistyksiä täynnä. Aallot ovat kasanneet vesirajaan hiekkaa alkavaksi valliksi.

Pari vuotta sitten netissä tarjottiin Metsäpirtistä maapalaa niin kutsutulta Peltosten aholta komeaan yhden miljoonan US dollarin hintaan. Nyt tällä paikalla, Saaroisiin päin mentäessä heti Viisjoen sillan jälkeen oikealla olevalla peltoaukeamalla on jo useita komeita taloja. Toiset tuntuvat seisovan tyhjiään, joidenkin pihossa aherretaan syysaskareissa.

Peltosen aholla Elena ottaa ystävällisesti vastaan. Hän esittelee miehensä ja poikansa, jotka aloittelevat viimeisen tontilta puuttuvan aidan pystyttämistä. Viereiselle tontillekin on datsan perustus jo muurattu. Elena levittää muovitölkkiin keräämänsä ruostuneet esineet, jotka he ovat maata kaivellessaan löytäneet. Ei ole joukossa sotaromua, vaan kaikki on entisistä Peltosten rakennuksista. Hän kertoo, että naapurilla on oma kokoelmansa.

Mies avaa portin ja katsoo tarkkaan miten Elena kaasuttaa portista ulos. Aallonmurtajalla Laatokan rannassa edellisenä päivänä riehuneesta myrskystä ei ole jälkeäkään. Vesi liplattelee ystävällisesti auringossa. Kävellään niemeksi muuttuneelle Rosnoin luodolle ja pohditaan paljonko siihen on tuotu täyttösoraa ja kiviä.

Saaroisten koulun kivijalkaa ei löydetä ryteiköstä vaikka miten etsitään. Sentään löytyy paikka jossa varmaankin ulkorakennus on sijainnut.

Elena soittaa miehelle ja pyytää aloittamaan grillaamisen. Kun vielä katsastetaan Viisjoella jäljellä olevat suomalaisperäiset talot onkin jo kiire ehtiä ruokapöytään. Oikaistaan vanhaa tietä läheltä entisen Saaroisten hovin nurkkaa kohti Vanhaa kylää. Ei olisi kannattanut mitättömämmällä autolla edes yrittää.

Mestarikokkien Sergein ja Peterin loihtima ateria on viedä kielen mennessään. Sitten katsastetaan mukana tuotu karttakäärö, jossa on tallennettuna Vatjan viidenneksen aikainen ja sotaa edeltävä esitys alueesta. Elena alkaa suunnitella miten hän asettelee tuliaiset seinille. Kaikki kolme tutkivat karttoja innokkaasti.

Myöhemmin Elena kertoo viestissään, että hän on löytänyt Peltosten suuren talon kivijalan. Sen lähellä on jo rakennustyö käynnissä. Saa nähdä vieläkö kivijalalle ensi kesänä pääsee.

Elena on intomielinen luonnossa liikkuja ja pyöräilijä. Maastopyörän mittariin on muutamassa vuodessa kertynyt 7000 km. Kuusi vuotta sitten hän tuli Pietarista junalla pienen ryhmän kanssa Raudun asemalle. Siitä he aloittivat seutuun tutustumisen. Elena ihastui maisemiin ja niin löytyi Peltosten aholta tontti. Datsa on kaksikerroksinen, melkein valmis. Mukavuuksia ei vielä ole, ei edes sähköä. Mutta sauna on ja siitä he kaikki pitävät.

Talvella Peter käy kavereineen laskettelemassa ja lumilautailemassa Igoran rinteessä Raudussa. Tällöin hän yöpyy datsalla. Ensi talvena hän suuntaa Leville, majoitus on varattu jo kauan sitten.

Viime vuonna Elena näki keskustassa ilmoituksen Metsäpirtin juhlasta. Mutta ei hän tullut mukaan juhlimaan. Paikalliset asukkaat eivät ole vielä tottuneet datsoissaan käyviin pietarilaisiin.

Yhteinen kielemme on englanti. Elena kertoo käyneensä yhden kerran 25 maassa. Mutta Suomessa hän on käynyt jo useasti.

Sukumme alkuvaiheista, II osa - Pirkko Peltonen

Kuten ensimmäisestä osasta kävi ilmi, niin kantaisämme Paavon (n. 1692 – 1758) esipolvista voidaan esittää vain todennäköisyyksiä tai arveluja. Isoisä lienee siis ollut 1630-luvulla syntynyt ja Kuopion seudulta muuttanut Paavo, jolla on ollut 1660-luvulla syntynyt Pekka-niminen poika. Tämä voidaan päätellä käräjäjuttujen antamista tiedoista, ja koska Pekka on merkitty populina savuveroluetteloon Saarisissa jo v 1689, niin hän on ollut tällöin täysi-ikäinen.

Pekka häviää veroluetteloista v 1692 jälkeen, vaikka isäänsä Paavoä verotetaan vielä neljän vuoden kuluttuakin. Vuosikymmenen puoliväliin sijoittuvina katovuosina kuoli suuri määrä väestöä, mutta koska tältä ajalta ei ole kirkonkirjoja, niin Pekan kohtalosta ei tiedetä. Voidaan myös aprikoida, olisiko Pekka muuttanut Inkerin puolelle, koska myöhemmistä kirkonkirjoista tiedetään, että seuraavalla vuosisadalla Vuoleesta muuttaa takaisin Metsäpirttiin Peltosen nimiä.

Kantaisämme Paavon isän nimi puuttuu kaikista 1700-luvun dokumenteista, hänet on kirjattu aina kuolemaansa asti vain Pähl Peldoin, Paul Peldoinen tai Peldonen. Ehkä kirjureilla tuohon aikaan oli tapana jättää isän nimet pois, - tai sitten Paavo oli jäänyt jo varsin pienenä orvoksi, eikä kukaan muistanut enää isää siinä vaiheessa kun Paavo sai Vanhajaaman tilan yhdessä Lauri Ahtiaisen kanssa.

Kirkonkirjojen mukaan v.1756 Korholassa kuolee sinne Jaamasta muuttanut ”Maria Peldonen”, jolle ei myöskään ole pantu isän nimeä, vaikka yleisesti naiset tunnettiin jonkun tyttärenä. Paavon vaimokin on kirjattu nimellä ”Walborg Larsdr”. Maria haudattiin arvokkaasti, soitettiin kelloja ja annettiin 13 kopeekkaa. Kantaisämme Paavon hautajaiset Sakkolan kirkkomaalla vuonna 1758 olivat myös arvokkaat paariliinoineen ja kellonsoittoineen; kopeekoita annettiin 45. Ikänsä puolesta tämä Maria voisi olla kantaisämme sisar.

Miten Peltoset päätyivät Sakkolan Jaamaan eli Metsäpirtin Vanhakylässä?

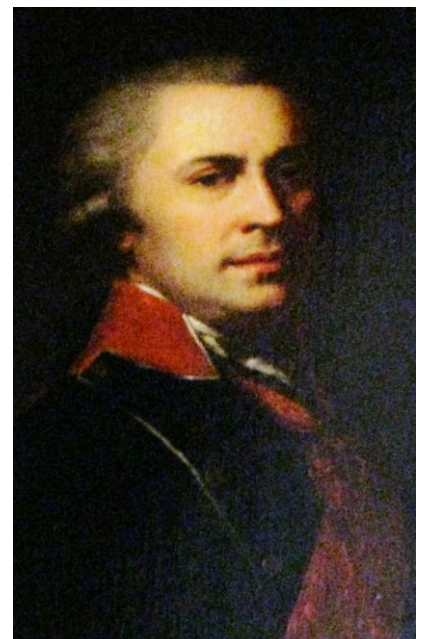
Karjalassa oli 1600-luvun loppupuolella runsaasti autiutiloja, asukkaat olivat paenneet Venäjälle, suuri osa Tveriin asti. Jos halusi ottaa autiutilan haltuunsa, piti jättää hakemus käräjille. Lautakunta selvitti tilan historiaa, sen elinkelpoisuutta, kokoa sekä rakennusten kuntoa. Samalla selvitettiin uuden isännän kelpoisuus. Myös etsittiin takaajat, jotta verot tulisivat kruunulle maksetuiksi myöhemminkin. Jos tila oli oikein huonossa kunnossa, sai aluksi vapaavuotia verotuksessa. Vuoden 1708 syyskäräjillä annettiin päätös ”Wanhajaman” autiutilan hallintaan oikeuttavaan hakemukseen, joka oli jätetty 29.5. samana vuonna. Hakijana oli Erik Luko Räisälän Särkisalosta. Selvitysmiesten mukaan tila oli ollut vuokrattuna sittemmin edesmenneelle kruununvouti Erik Erikssonille ja ollut autiona vuodesta 1695, rakennukset rappiolla, pellot kesannolla, ojat umpeen kasvaneina ja niityt metsittyneinä. Hakijoille Matti Tontille ja Erik Lukolle annettiin verovapaus 5 vuodeksi, sen sijaan tilaan liittyvistä Viisjoen kruununniityistä tuli suorittaa niille määrätty vero.

Tuolloin meidän kantaisämme Paavo oli noin 16-vuotias ja myöhempi naapurinsa Lauri Ahtiainen vasta noin 20-vuotias. Mutta jo vuonna 1724 tällä ainoalla Vanhajaaman tilalla asuivat Paavo Peltonen ja Lauri Ahtiainen perheineen, ja Räisälän miesten samannimistä jälkipolvea asui vuosisadan puolivälissä edelleen Räisälässä. Miten ja missä vaiheessa Paavo ja Lauri tilan olivat saaneet, ei ole vielä selvinnyt.

Tiedetään, että vuodet 1708 ja 1709 olivat hyvin kylmät ja sateiset, sadot surkeat, eikä siemenviljaa ollut juurikaan saatavilla. Venäjän tsaari Pietari I oli aloittanut vallata Inkerinmaata ja Karjalaa. Talvella 1710 venäläiset ratsujoukot olivat matkalla Käkisalmeen Keski-Kannaksen tieuraa pitkin ja maaliskuussa hävittivät Rautua, Sakkolaa ja Pyhäjärveä. Suotuisissa oloissa ei siis alkanut räisäläläisten tilanpito.

Samaan aikaan kuin Vanhajaaman tilan verovapaus oli päättymässä, 17.6.1713 Sakkolan asukkaat saivat uuden isännän. Tsaari lahjoitti tällöin Viipurin - Käkisalmen maantien eteläpuoleisen alueen ja siis Metsäpirtinkin maat suosikilleen kreivi Ivan Musin-Puškinille. Hänen jälkeensä näitä lahjoitusmaaisäntiä riitti aina vuoteen 1873 asti; välillä Sakkolan 91 tilan verot menivät suoraan keisarillisten hovien kulujen kattamiseen.

Voidaan olettaa, että Metsäpirtin syrjäinen sijainti hieman helpotti asukkaiden elämää muuten sekasortoisissa oloissa. Selkeää hallintoa ei ollut, kruununvoutteja ei juuri jäänyt, jäljelle jääneet papit ja lautamiehet todennäköisesti joutuivat hoitamaan asioita. Käräjätietoja ei ole säilynyt.

Lahjoitusmaaisäntä Ivan Musin-Puškin (Moskovan historiallinen museo)

Miten Paavo pärjäsi?

Kun Sakkolan ja Metsäpirtin alue v 1721 Uudenkaupungin rauhassa liitettiin virallisesti Venäjään, aloitettiin verotusta varten talojen ja asukkaiden luettelointi Joka tapauksessa vuoden 1724 henkikirjatietojen mukaan Vanhajaaman tilalla asuu nyt 32 vuotias Paavo 27 vuotiaan vaimonsa Valpuri Laurintyttären kanssa ja heillä on jo kaksi lastakin Pekka ja Maria. Valpuri ei ikänsä puolesta voi olla naapurin eli Lauri Ahtiaisen tytär, mutta sen sijaan sopisi Laurin sisareksi. Läheiseen sukulaisuuteen viittaa sekin, että ensimmäinen sukujen välinen avioliitto solmittiin vasta Paavon lapsenlapsen aikana, kolmannessa ja neljännessä sukupolvessa. Sitten Peltosten ja Ahtiaisten välisiä naimakauppoja on tehty ylen runsaasti.

Edellä mainitussa v.1724 henkikirjassa siis löytyy ensimmäinen virallinen merkintä Paavon perheestä ikätietoineen. Kolmekymmentä vuotta myöhemmin, vuoden 1754 henkikirjassa mainitaan vanhempien lisäksi lapset Pekka, Matti, Paavo, Liisa, Valpuri, Tahvo, Anna ja Hanna ja Pekan vaimo Varpu Mylläri sekä Pekan ja Varpun lapset Juho ja Taavetti. Paavon tyttäret Maria ja Magdaleena olivat menneet naimisiin ja muuttaneet muualle.

Lisätietoja perheen elämästä on saatu, kun Katariina Suuren aikana määrättiin ns. Vanhan Suomen alueella verotarkastus ja Ruotsista palkattiin tähän toimitukseen maanmittareita. V. 1779 -1780 Johan Stråhlmann-niminen maanmittari laati hyvät kartat taloista ja tiluksista, asukkaat luettelointiin, selvitettiin tilusten koot, nimettiin pellot ja niityt, kirjattiin metsät ja joutomaat, arvioitiin maan laatu, ilmoitettiin karja sekä laadittiin rajapyykkikuvaus. Sen mukaan Peltosten ja Ahtiaisten hallitsema Vanhajaama ulottui Suvantojärven jatkeena olevasta Usalammesta Saaroisten reunan kautta Tapparinojaan Inkerin Vuoleen rajalle asti, sieltä rajamerkit tulivat Haapsaaren, Malakin, Joentaan ja Lava-ahon kautta Viisjoen rantaan. Se käsitti siis myöhemmät kylät: Viisjoen Vanhakylän ja Harjukylän, Marttinan, Tapparin ja Salokylän. Paavon jälkikasvu asui Viisjoen mutkan itäpuolella Saaroisiin menevän tien varressa, paikassa, jota 1900-luvulla kutsuttiin Vanhakyläksi, ja joka peltoaukea avautuu heti tien ylitettyä Viisjoen sillan.

Maanmittaus-selvityksen mukaan Ahtiaisten ja Peltosten yhteinen väkiluku oli 107. Peltosiin kuului 6 pariskuntaa, 4 torpparia (Martti Hämäläinen, Jaakko Haapsaari, Yrjö ja Heikki Urpanen) ja 1 itsellinen (Tuomas Urpanen). Ahtiaisten ja Peltosten 4 - 5 taloa sijaitsivat vierekkäin, pellot olivat ympärillä, torpparien talot hieman kauempana Saaroisiin menevän tien varressa. Peltosten peltomaa oli 14 tynnyrialaa, -nykymitoissa noin 7 hehtaaria -, joista 13 tynnyrialaa kuului huonoimpaan 4. luokkaan ja vain 1 tynnyrialaa oli luokiteltu 3. luokkaan. Pellot kuten esim. Tervahaudan ja Viinamäen pellot olivat hiekkaisia, osin kivisiä. Niittyjä oli 60 ha ja ne olivat Ahtiaisten kanssa yhteisiä kuten arvottomaksi luokitellut kaskimaatkin, joita oli toista sataa ha, viljelykseen sopivaa alaa oli n. 40 ha ja vuotuisessa hyödynnyksessä olevia vain 3 ha. Yhteisiä olivat myös kylän metsät, joista 2600 hehtaaria luokiteltiin suomaastoksi, hyödynnettäväksi 30 ha ja kalliota ja kivikkoa oli 400 ha. Tukkipuita sentään sanottiin olevan riittävästi ja vesialueitakin oli 5 ha. Karjaa Peltosilla oli 7 hevosta, 15 lehmää, 9 vasikkaa ja 20 lammasta. Lisäksi talouskertomus mainitsee, että perheet harjoittivat kalastusta, oli rahdin kuljetusta ja talvella tukinajoa, joilla sitten maksettiin verot.

Paavo ja vaimonsa Valpuri ovat olleet varsin topakoita talonpitäjiä ja lapsistaan huolehtivia. Vaikka lapsia oli perheessä kuin perheessä runsaasti, usein toistakymmentä, niin aikuisiksi ehti vain harva. Lapsikuolleisuus oli kaikkialla suuri. Paavo ja Valpuri kasvattivat aikuisiksi 10 lasta, vain kahden tiedetään kuolleen pienenä. Ei ole ihme, että Peltosia löytyy kaikista Metsäpirtin kylistä ja jälkipolvi on lukuisa.

Peter och Pähl Peldoset v.1780

Näin on kirjattu silloiset Peltoset. Nimiä ei ole enempää mainittu, mutta tarkasta iän mukaisesta luettelosta käy ilmi, että lapsia on 15, joista poikia 7 ja tyttöjä 8. Aikuisia on 13, joista 7 miestä ja 6 naista. Vanhin pariskunta on iältään noin 60 v. Kirkonkirjoista selviää, että tällöin Peltosten kahdessa kotitaloudessa asuivat:

Pekka Paavonpoika s.n.1718 ja vaimonsa Varpu Juhontytär Mylläri s.n.1726
Taavetti Pekanpoika s.1747 ja vaimonsa Riitta Meskanen s.1757
Valpuri Taavetintytär s 1774
Aatami Pekanpoika s.1752 ja vaimonsa Anna Hatakka s.1760
Katariina Aatamintytär s 1778
Tuomas Pekanpoika s. 1757
Valpuri Pekantytär s.1761
Tahvo Pekanpoika s. 1768

Matti Paavonpoika s.n.1726 ja vaimonsa Maria Matintytär Miettinen s.n.1732
Anna Matintytär s. 1754
Nuutti Matinpoika s. 1764
Liisa Matintytär s. 1770
Aune Matintytär s. 1778

Paavo Paavonpoika s.n.1727 ja vaimonsa Johanna Antintytär Hämäläinen s.n.1738
Antti Paavonpoika s. 1755
Heikki Paavonpoika s.1759
Paavo Paavonpoika s. 1763
Aune Paavontytär s.1770

Tahvo Paavonpoika s. 1735 ja vaimonsa Hanna Matintytär Torikka s. 1749
Anna Tahvontytär s. 1768
Matti Tahvonpoika s. 1771
Mikko Tahvonpoika s. 1775

Kantaisä Paavo oli jo haudattu Sakkolan kirkkotarhaan 19.11.1758 ja vaimonsa Valpuri myös arvokkain menoin 26.11.1766. 1700-luvun lopussa kantatalo jaetaan Paavon poikien kesken neljään osaan. Vielä 1800-luvun alussa suurin osa jälkipolvesta asui Jaamassa, kaksi poikaa oli jo edennyt Saarosiin asti kotivävyiksi. Kirkonkirjoissa käytetään nimeä Jaama vuoteen 1830 asti, sen jälkeen Ahtiaiset on merkitty Viisjoelle ja Peltoset Vanhajaamaan, vaikka kartassa talot erotti vain Saarosiin menevä tie. Vasta 1890-luvulla kirkonkirjoissa kaikki tällä alueella asuneet on merkitty Viisjoelle ja Vanhajaama tarkoittaa Tapparia.

Äitini, jonka lapsuuskoti sijaitsi Vanhakylässä, kävi 1920-luvulla Saaroisten kansakoulua, ja hän on kertonut, että heitä Vanhakylän lapsia kouluun mennessä kiukutti, kun pojat Saarosisa aamulla huutelivat: "Juamoist tulluoot".

Lähteitä

Metsäpirtti (M. Kähäri), Sakkolan historiaa (V. Kaasalainen), Vanhan Suomen lahjoitusmaat 1710 – 1826 (J. Paaskoski), Viipurin komendanttikunta 1710–1721 (R. Ranta), H. Laineen kirjoitukset Ahtiaisten sukuseuran jäsenlehdissä, K. Hyytiän kirjoitukset Suvannon Seudussa, Otteita tuomiokirjoista, Sarja 125:1 Viipurin läänin verollepanokartat, Talouskertomus (<http://digi.narc.fi/digi/fullpic.ka?kuid=1897848>).

Vanhajaaman talot v 1779.

Nuolella merkitty Peltosten ja Ahtiaisten taloryhmä

Kuvat: Ilmi Pesonen, Pirkko Peltonen, Topi Mellanen, Liisa Anttalainen

Taitto: Liisa Anttalainen

Painopaikka: Killin Kopio Ky, 2011